

מהות חג השבועות

משה גרשון

?□
45 דק' □

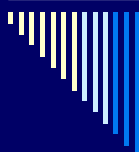
שם מורה על מהות

- חג השבועות
- עצרת
- חג הקציר
- חג הביכורים
- יום מתן תורה

שם מורה על מהות

...ותתן לנו ה' א-להינו באהבה,
מועדים לשמחה,
חגים וזמנים לששון,
את יום חג השבועות הזה
את יום טוב מקרא קודש הזה
זמן מתן תורתנו
באהבה מקרא קודש,
זכר ליציאת מצרים...

- חג השבועות
- עצרת
- חג הקציר
- חג הביכורים
- יום מתן תורה

וספרתם לכם ממחרת השבת...
שבע שבתות תמימות תהיינה...
והקרבתם מנחה חדשה לה'

טז' ניסן בתמ"ח
מחרת השבת

ו' סיון בתמ"ח
חג השבועות

(הקרבת עומר התנופה)

מה מטרת הספירה? בתורה לא כתוב מעבר להקרבת 'מנחה חדשה'
איזה מין שם זה שבועות?!

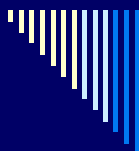
ו' סיון בתמ"ח
מעמד הר סיני

יד' תמוז בתמ"ח
לוחות ראשונים

א' אלול בתמ"ח
עליה שנייה

י' תשרי בתמ"ט
לוחות שניים

מתי היה מתן תורה? ו' סיון (ז' סיון), יז' תמוז, י" תשרי?

מה כן היה?

□ מעמד הר סיני:

■ ההר עשן

מה כן היה?

□ מעמד הר סיני:

- ההר עשן
- שמענו את הדברות (לפחות שתיים)
- ראינו את הקולות

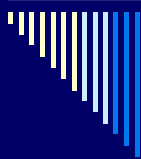

מנחות י' ג'

כיצד הן עושיין? שלוחי בית דין יוצאין מערב יום טוב ועושיין אותן כריכות במחובר לקרקע כדי שיהא נוח לקצור, כל העיירות הסמוכות לשם מתכנסות לשם כדי שיהא נקצר בעסק גדול.

כיון שהחשיכה אומר להן: בא השמש? אומר הין! בא השמש? אומר הין! מגל זו? אומר הין! מגל זו? אומר הין! קופה זו? אומר הין! קופה זו? אומר הין! בשבת אומר להן: שבת זו? אמר הין! שבת זו? אמר הין! אקצור והם אומרים לו קצור! אקצור והם אומרים לו קצור! שלש פעמים על כל דבר ודבר והן אומרים לו הין! הין! הין!

כל כך למה? מפני הבייתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יו"ט:

ויקרא כו' מו'

אלה החקים והמשפטים והתורה אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה.

– ספרא:

אלה החוקים והמשפטים והתורה:

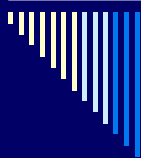
החוקים אילו המדרשות.

והמשפטים אילו הדינים.

והתורה מלמד ששתי תורות ניתנו להם לישראל אחד בכתב ואחד בעל פה.

בהר סיני ביד משה:

מלמד שכל התורה, הלכותיה דקדוקיה ופירושיה, ניתנו על ידי משה בסיני.

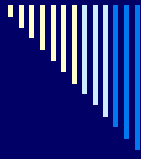

ברכה מורה על מהות

ברכות התורה

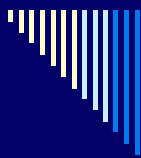
לפניה: ...אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה... נותן התורה

לאחריה: ...אשר נתן לנו [את תורתו] תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו. ברוך אתה ... נותן התורה

רבי יעקב בן הרא"ש – טור או"ח קלט

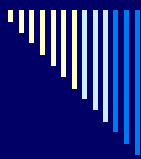
...ומטבע של ברכה אחרונה כך הוא: אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו, פי' תורת אמת היא תורה שבכתב וחיי עולם נטע בתוכנו היא תורה שבעל פה דכתיב (קהלת יב'): דברי חכמים כדרבנות וכמסמרות נטועים.

הרב ישעיהו הלוי הורוביץ – בעל השל"ה הקדוש

הנה תלמידי חכמים נמשלו לדגים הפרים ורבים, ואמרו בחגיגה על הפסוק "כמסמרות נטועים", מה נטיעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פרים ורבים. והעוסקים בסודות התורה צוללים במים אדירים ועמוקים והם קדושים וטהורים כמותם.

ותנן "קשקשים הם הקבועים בו, וסנפיר הפורח בהן". ועתה אפרש הסוד, הקבועין רומז על מה שקיבל מרבו והוא בחינת חכמה, וסנפיר אשר מתפשט בהם בחינת בינה שהיא שכל המוליד, ובזה יגדיל תורה.

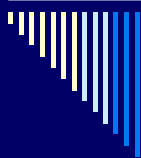

ספרא (תורת כהנים)

אלה החקים והמשפטים והתורות:

החוקים אילו המדרשות. והמשפטים אילו הדינים, והתורות מלמד ששתי תורות ניתנו להם לישראל אחד בכתב ואחד בעל פה.

אמר ר"ע: וכי שתי תורות היו להם לישראל? והלא תורות הרבה ניתנו להם לישראל! זאת תורת העולה, זאת תורת המנחה, זאת תורת האשם, זאת תורת זבח השלמים. **זאת התורה אדם כי ימות באהל.**

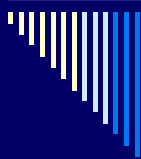

סנהדרין צו' א

תנא דבי אליהו ששת אלפים שנה הוי עלמא שני אלפים תוהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח

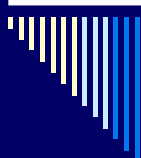
– רש"י שם:

תחת שלא נתנה עדיין תורה והיה העולם כהו ומאדם הראשון עד שהיה אברהם אבינו בן נב' שנה איכא אלפיים שנה. כדמוכחי קראי לכשנשלמו אלפיים שנה עסק אברהם בתורה שנאמר (בראשית יב): ואת הנפש אשר עשו בחרן... ואמרינן בע"ז ט' א', דההוא שעתא הוה אברהם בר חמישין ותתי שנין.

פסחים סח' ב'

רב יוסף ביומא דעצרתא אמר: עבדי לי עגלא
תלתא. אמר: אי לא האי יומא דקא גרים, כמה
יוסף איכא בשוקא?!

בבא בתרא יב' ב'

אמר רבי אבדימי דמן חיפה: מיום שחרב בית המקדש נטלה
נבואה מן הנביאים ונתנה לחכמים. אטו, חכם לאו נביא הוא?
הכי קאמר: אע"פ שנטלה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה,
וחכם עדיף מנביא.

– רש"י שם

וכיון דאמר טעמא אין זה כסומא שמכוון לירד בארובה במקרה
בעלמא, אלא סברת הלכ היא הבאה לו בנבואה וזכה להסכים
להלכה למשה מסיני.

– רמב"ן שם

אלא הכי קאמר אע"פ שנטלה נבואה מן הנביאים שהוא המראה
והחזון, נבואת החכמים שהיא בדרכי החכמה לא ניטלה, אלא
יודעים את האמת **ברוח הקודש שבקרבם.**

אמר רבי פנחס בן יאיר-

- זהירות מביאה לידי זריזות
- וזריזות מביאה לידי נקיות
- ונקיות מביאה לידי פרישות
- וטהרה מביאה לידי טהרה
- ופרישות מביאה לידי חסידות
- וקדושה מביאה לידי ענוה
- וענוה מביאה לידי יראת חטא
- ויראת חטא מביאה לידי קדושה
- **וחסידות מביאה לידי רוח הקודש**
- ורוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים
- ותחיית המתים בא ע"י אליהו הנביא ז"ל במהרה בימינו יבא ויגאלנו כיר"א.

אמר רבי פנחס בן יאיר-

- **תורה מביאה לידי זהירות**
- זהירות מביאה לידי זריזות
- וזריזות מביאה לידי נקיות
- ונקיות מביאה לידי פרישות
- וטהרה מביאה לידי טהרה
- ופרישות מביאה לידי חסידות
- וקדושה מביאה לידי ענוה
- וענוה מביאה לידי יראת חטא
- ויראת חטא מביאה לידי קדושה
- **וחסידות מביאה לידי רוח הקודש**
- ורוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים
- ותחיית המתים בא ע"י אליהו הנביא ז"ל במהרה בימינו יבא ויגאלנו כיר"א.

מנחות כט' ב'

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות. אמר לפניו רבש"ע, מי מעכב על ידך? אמר לו אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי! אמר לו: חזור לאחורך. הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים. תשש כחו. כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו: רבי מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני. נתיישרה דעתו.

סיכום א'

□ בחג מתן תורה אנו מציינים

- שניתנה תורה וניטע בנו פוטנציאל לחדש בתורה, שהוא תוקפה של תורה שבעל פה – חיי עולם נטע בתוכנו
- מכח זה קובעים אנחנו מה הם השבועות הנספרות

ברכה מורה על מהות

ברכות התורה

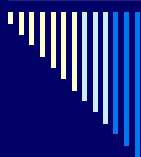
לפניה: ...אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו

אחריה: ...אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו

בבא מציעא פה' ב'

אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב "מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה על מה אבדה הארץ", דבר זה אמרו לחכמים ולא פירשוהו אמרו לנביאים ולא פירשוהו עד שפירש הקב"ה בעצמו שנאמר: "ויאמר ה' על עזבם את תורתי אשר נתתי לפניהם". אמר רב יהודה אמר רב **שלא ברכו בתורה תחילה.**

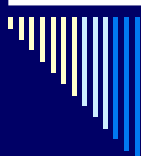

בראשית רבה א'

"בראשית", בשביל ראשית:

בשביל התורה שנקראת "ראשית דרכו" (משלי ח' כ"ב)

בשביל ישראל שנקראו "ראשית תבואתו" (ירמיהו ב' ג').

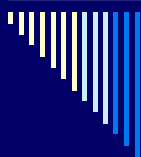

תענית פ"ד משנה ח'

"צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה... ביום חתונתו וביום שמחת לבו".

ביום חתונתו – זה מתן תורה (רש"י – יום הכיפורים)

וביום שמחת לבו – זה בנין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו

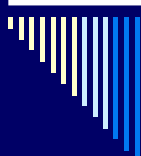

שבת ק"ה

מנין ללשון נוטריקון מן התורה?...

רבי יוחנן דידיה אמר: "אנכי" – נוטריקון **אנא**
נפשי **כתיבת** יהבית.

רבנן אמרי: "אנכי" – **אמירה** נעימה **כתיבה**
יהיבה.

שמות יט' ב'

ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר

– רש"י שם:

ויחן: כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות
בתרעומת ובמחלוקת

סיכום ב'

- בחג מתן תורה אנו מציינים
 - שניתנה תורה וניטע בנו פוטנציאל לחדש בתורה, שהוא תוקפה של תורה שבעל פה – חיי עולם נטע בתוכנו
 - מכח זה קובעים אנחנו מה הם השבועות הנספרות
 - את המפגש הישיר שלנו עם ה' כאשר אנו ישות אחת – 'אשר בחר בנו (כעם!) מכל העמים'

שבועות

- ספירה – פער בין מציאות ליעד
- סדר עולה?
- הזמן: ההוה מקבל משמעות בזכות חלקו בבנית העתיד
- שבעה שבועות הכנה שתאפשר מימוש פוטנציאל שנטוע בי בגלל שייכותי לכלל ישראל

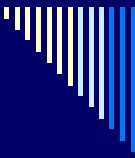

סיכום הסיכומים: חג השבועות – זמן מתן תורתנו

- **השבועות** מאפשרות עבודה על מידותיי כדי להתחבר עם כלל ישראל (הישות הנפגשת עם ה' ולה ניתנה התורה)
- **עצם המפגש במתן תורה**, מהווה נטיעת התורה בתוכנו, ולכן היא **תורתנו**

הרב קוק זצ"ל – אורות התורה א, ב
תורה שבעל פה מונחת בעצם אופיה של האומה,
שמצאה את ברכתה על ידי הגילוי השמימי של
תורה שבכתב...
אבל בצורה הפנימית, הלא התורה ניתנה
לישראל בשביל סגולתם הפנימית העליונה, הרי
[ש]גרמה סגולה אלוקית גנוזה זו להופעת תורה מן
השמים עליהם, ונמצאת עליונה תורה שבעל פה
בשרשה משורש תורה שבכתב, "חביבין דברי
סופרים יותר מדברי תורה".

תם ולא נשלם
תודה על ההקשבה וחג שמח!